

Amtskommissioner have været heldige alle Vegne, er jeg ikke kompetent til at udtale mig om, men alligevel skulde jeg mene, at der er noget i de Oplysninger, som foreligge, der tyder paa, at de ikke alle have været lige gode. Hvis vi havde opkastet det Spørgsmaal, første Gang vi fik Loven vedtagen: Hvor ere nu de Amter, som særlig have Brug for den Slags Ejendomme, og hvor der vil blive mange Ansøgere? kan det gerne være, at Randers Amt vilde være blevet nævnt, skønt jeg aldrig har vidst, at der var større Trang for saadanne Ejendomme i Randers Amt end i andre Amter, men jeg er aldeles sikker paa, at hvis der var blevet sagt, at der vilde være 7 à 8 Gange saa stor Trang dertil i Randers Amt som i Vejle Amt, vilde jeg have sagt: Det kan ikke være rigtigt. Der er lige saa mange Landarbejdere i Vejle Amt som i Randers Amt, og der vil være lige saa god Brug for disse Jordlodder i det ene som i det andet Amt; men der er en himmelvid Forskel paa Antallet af de Husmandsbrug, der ere oprettede. Medens man i det ene Amt er kommen op paa, jeg tror 800 Ejendomme, ere de ikke en Gang naaede op til det første Hundrede i det andet Amt. Jeg kan ikke tro andet, end at der maa ligge noget i Amtskommissionernes Handlemaade, som er Aarsag til, at der det ene Sted er saa mange og andre Steder saa faa; der kunde vist være Grund til at foretage en Undersøgelse af det; det ser lidt ejendommeligt ud, naar der i to Amter, som begge ere ret gode, og hvor der er Masser af Arbejderfamilier, næsten slet ingen bliver i det ene Amt, medens der i det andet Amt bliver en stor Masse. Hvis der skulde have været oprettet lige saa mange Statshuse, ja, blot halvt saa mange i alle andre Amter som i Randers Amt, havde de Penge, der ere bevilgede, langt fra slaaet til. Da jeg tror, der er Grund til ogsaa at gøre noget for disse Amter for Fremtiden, mener jeg ogsaa, at der bør og skal bruges nogle flere Penge i Fremtiden, end der er brugt i Fortiden.

Hvad i øvrigt angaar Lovens enkelte Bestemmelser, saa skal jeg slet ikke komme ind paa dem nu; jeg mener, at Spørgsmaalet om Forandringer der bedst egner sig til at forhandles i et Udvalg.

Jeg tror ikke, der er Grund til at foretage store Forandringer, jeg tror, at i den Henseende har den højtærede Minister haft en meget heldig Haand. Forslaget træffer nogenlunde det rette paa alle Omraader. Jeg kan gerne tilføje angaaende Tallet 10 i § 11, som der er blevet klaget saa meget over, at det skulde være et Tilbageskridt at gaa til 10 i Stedet for 5, at selv det, tror jeg, slet ikke er noget Tilbageskridt, jeg tror snarere, det er et Fremskridt, og jeg tror endda, at selv om der slet ikke var sat noget Tal, havde det ikke gjort noget, det kunde godt have været undværet. Sagen er den, at hvis Konjunkturerne komme til at svinge meget, kan det blive nødvendigt at tage Loven op til fornyet Revision, maaske om blot 4—5 Aar, maaske om 5—10 Aar. Dersom Konjunkturerne blive ved at gaa deres jævne og rolige Gang, som jeg haaber de ville, er det virkelig ingen Nytte til hvert 5te Aar at skulle være tvungen til at tage en Lov under Behandling, som alle kende og alle indrømme har virket godt i den forgangne Tid. Jeg tror ingenlunde, at Aaremaalet er sat for højt; men skulde det vise sig, at Konjunkturerne komme til at svinge enten stærkt nedad eller stærkt opad, tvinge Forholdene os til at tage Loven frem, saa er det lige meget, hvad Aar der staar i Loven. Men at vi skulle være tvungne til at tage den frem i Løbet af 5 Aar, selv uden Forandring af Konjunkturerne og Forholdene, er ikke saa heldigt, og derfor mener jeg ingenlunde, at Tallet 10 er for højt. Det kunde godt helt have været slettet, og Loven kunde da virke, indtil Rigsdagen fandt Anledning til at gøre Forandring.

I det store og hele maa jeg sige, at jeg er fuldt ud tilfreds med Loven. Naar den højtærede Landbrugsminister i sit Foredrag i Gaar rettede en Opfordring om ikke at udsaa Mistænkelighedens Sæd, tror jeg, han sagde — ja, den højtærede Minister siger: „Lad os tage ganske jævnt paa Sagen, som den er, derved kunne vi gavne Hundreder og Tusinder i vort Samfund; men Sagen kan ødelægges ved, at der bydes over i en Grad, som ikke kan fyldestgøres“ —, saa maa jeg sige, at jeg er paa ingen Maade enig med den højtærede Minister i denne Anskuelse. For